

PIKT - Prednáška 3 - 4.3.2013

Dokončenie z minula

Neplatný je aj právny úkon:

- Ak ho urobil ten, kto nie je spôsobilý na právny úkon
- Ak ho urobila osoba v duševnej poruche
- Ak svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza
- Ak nie je urobený vo forme ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov,
- Ak je predmetom plnenie nemožné,

Protiprávne úkony

- **Sú vôľovým správaním ľudí, ktoré objekt. právo zakazuje. Delíme na zavinené a nezavinené.**
- **Zavinenie** je vnútorný psychický vzťah človeka jednak k vlastnému protiprávnemu konaniu (porušeniu (ohrozeniu) právnej normy), a jednak k výsledku tohto protiprávného konania, ktorý má za následok trestnú alebo civilnú právnú zodpovednosť.
  - úmyselné (vôľa porušiť právnú normu/chcem porušiť alebo ohroziť právny záujem) - priamy alebo nepriamy úmysel
  - Trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel'
    - a) chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom alebo
    - b) vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť a pre prípad, že ich spôsobí bol s tým uzročený alebo k tomu ľahostajný.

Nedbanlivosť

- Vedomá, konajúci nechcel škodu spôsobiť, avšak vedel, že ju môže spôsobiť, a bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že ju nespôsobí.
- Nevedomá, konajúci nechcel škodu spôsobiť a ani nevedel, že ju môže spôsobiť, avšak na okolnosti a svoje osobné pomery vedieť mal a mohol.

Subjekty právneho vzťahu

- náležitosti subjektu (spôsobilosť na právne úkony),-spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba

povinnosti vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou. Spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Subjekt, ktorý robí právny úkon, musí mať spôsobilosť na práva a povinnosti, ktoré z úkonu majú preň vzniknúť, alebo ktoré sa majú týmto úkonom zmeniť, či zrušiť.

Právna zodpovednosť

- zodpovednosť-nevyhnutnosť subjektu zodpovedať za svoje správanie, niest dôsledky svojho konania.
- Subjektívna-zodpovednosť za zavinené protiprávne konanie, úmyselné alebo z nebanlivosti, ktorým bola porušená právna povinnosť.

Predpoklady vzniku zodpovednosti

- Protiprávny úkon
- Ujma damage / harm
- Príčinná súvislosť medzi nimi
- zavinenie fault of

Objektívna zodpovednosť

- Zodpovednosť za protiprávny stav, bez ohľadu na jeho zavinenie. Zvykne sa charakterizovať aj ako zodpovednosť za výsledok, ktorým je určitý protiprávny stav alebo zodpovednosť za náhodu. Zodpovednosť vzniká aj vtedy, keď zodpovednostný subjekt nevie, ani nemože a nemusí vedieť o vzniku protiprávneho stavu.
- Zodpovednosť za škody, kt. vznikli pri nebezpečných prevádzkach. Ich prevádzkovateľ je zodpovedný za všetky škody a ujmy, ktoré z prevádzky vzniknú tretím osobám, zodpovednosť za riziko. Môže ísť aj za zodpovednosť za nezavinené protiprávne konanie, zodpovednosť rodičov za ich malolet. deti., zodpovednosť za zvieratá.

Subjekty právneho vzťahu

- Účastníkmi právneho vzťahu sú osoby, ktorým vznikajú práva a povinnosti, či už jednotlivci (fyzické osoby, občania), alebo kolektív ľudí (štát, štátne orgány, právnické osoby) a ktoré majú právnu subjektivitu.
- Štát - účastník medzinárodných právnych vzťahov; vzťahov voči občanom (základné práva a slobody, občianstvo); vzťahov vyplývajúcich zo štátneho vlastníctva
- Štátne orgány - účastníci vzťahov v oblasti správneho práva (majú postavenie PO, keď spravujú štátny majetok alebo zamestnávajú ľudí)
- Právnické osoby - účastníci obchodno-právnych, pracovno-právnych a občiansko-právnych vzťahov združenia FO alebo PO (spoločnosti)

- účelové združenia majetku
- jednotky územnej samosprávy
-

Právna subjektivita

- spôsobilosť na práva a povinnosti (vzniká narodením a zaniká smrťou (vyhlásením za mŕtveho))
- spôsobilosť na právne úkony - spôsobilosť zakladať práva a povinnosti vlastným právnym konaním (obmedzenia: veková hranica, duševná spôsobilosť)
- **deliktuálna spôsobilosť** - spôsobilosť niesť právne následky za porušenie právnych povinností
- procesná spôsobilosť - spôsobilosť účastniť sa konania, v ktorom sa rozhoduje o právach a povinnostiach

Subjekty právneho vzťahu

- **Právna subjektivita fyzických osôb**

Subjektmi práva sú fyzické osoby a právnické osoby. Fyzickým osobám priznáva platné právo:

1. **Spôsobilosť mať práva a právne povinnosti, spôsobilosť byť nositeľom oprávnení a právnych povinností.** Táto spôsobilosť vzniká narodením, nasciturus a zaniká smrťou, prípadne vyhlásením za mŕtveho. Niektoré práva pretrvávajú aj po smrti, autorské právo.
  2. **Spôsobilosť na právne úkony, spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a povinnosti, zakladať, meniť alebo zrušovať pr. vzťahy**
- Túto spôsobilosť nadobúda človek nie narodením, ale až neskôr keď splní právom požadované náležitosti na stupeň rozumovej a vôľovej vyspelosti. Plnú spôsobilosť nadobúda fyzická osoba až dosiahnutím plnoletosti. Pred dosiahnutím plnoletosti, staršia ako 16 rokov, má povolenie súdu na uzavretie manželstva.
  - Spôsobilosť na PÚ má aj maloletý, rozsah spôsobilosti je ohraničený na také úkony, kt. sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku.
  - **Dôvodom na pozbavenie spôsobilosti na PÚ je duševná porucha, kt. nie je prechodná a pre kt. osoba vôbec nie je schopná robiť PÚ.** Obmedzenie spôs. Je následkom trvalej duševnej poruchy alebo nadmerného požívania alkohol. alebo omamných látok, v dôsledku čoho je osoba schopná robiť len niektoré PÚ.

Právnická osoba

- Je za určitým účelom vytvorená organizácia osôb alebo majetku, ktorej platné právo priznáva právnu subjektivitu. Organizácia a účel právnickej osoby sú určené v jej štatúte. Za práv.osoby robí v ich mene PÚ vo všetkých záležitostiach štatutárny orgán. V niektorých záležitostiach môžu v rozsahu určenom organiz. aktmi konať členovia a zamestnanci. Na základe zákon. alebo zmluv.plnomocenstva môže PÚ uskutočňovať aj iná osoba, zástupca.

Právnickými osobami sú

- Združenia fyzických alebo právnických osôb, obchod.spol.
- Účelové združenia majetku,nadácie,št.a neš. fondy
- Jednotky územnej samosprávy, obec, vyšší územný celok, stavovské samosprávne org.komory,polit.strany
- Iné subjekty, o kt.to ustanovuje zákon,št.podnik,banky, sporitelne

Portal.gov.sk

zákon č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch

verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Novela

- Novela nadväzuje na obsah Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy. **Najdôležitejšie zmeny**, ktoré prináša, sa týkajú rozšírenia a úpravy pojmového aparátu, povinností správcu a prevádzkovateľov informačných systémov verejnej správy či zavádzania ďalších nástrojov, ktorými sa zabezpečí najmä integrovateľnosť a bezpečnosť informačných systémov verejnej správy. Podrobnejšie sa definuje koncepcia rozvoja informačných systémov verejnej správy, detailnejšie sa upravujú niektoré aspekty správneho konania a definuje sa integrované obslužné miesto pre komunikáciu s verejnou správou.

Integrované obslužné miesto

- **Integrované obslužné miesto** vykonáva činnosť osvedčujúcej osoby a **zabezpečuje** prístup k službám verejnej správy poskytovaným povinnými osobami, najmä **podávanie návrhov, žiadostí a iných podaní** povinným osobám a **inú komunikáciu** s povinnými osobami. Integrované obslužné miesto prevádzkuje **povinná osoba, notár**

alebo poštový podnik poskytujúci univerzálnu poštovú službu.
Prevádzkovateľ integrovaného obslužného miesta musí byť zapísaný v príslušnom registri.

Čo upravuje zákon o informačných systémoch verejnej správy

- práva a povinnosti povinných osôb v oblasti vytvárania, prevádzkovania, využívania a rozvoja informačných systémov verejnej správy, ktoré zabezpečujú ich prevádzku.
- základné podmienky na zabezpečenie integrovanosti a bezpečnosti informačných systémov verejnej správy
- správu a prevádzku ústredného portálu
- postup pri vydávaní elektronického **odpisu údajov** z informačných systémov verejnej správy a **výstupu** z informačných systémov verejnej správy

Negatívne vymedzenie zákona o ISVS

- Zákon sa nevzťahuje
  - na informačné systémy verejnej správy,
    - ktoré sa týkajú zabezpečenia obrany Slovenskej republiky,
    - bezpečnosti Slovenskej republiky
    - a utajovaných skutočností

Vymedzenie základných pojmov

- Na účely tohto zákona sa rozumie **informačným systémom** funkčný celok zabezpečujúcu cieľavedomú a systematickú informačnú činnosť prostredníctvom technických prostriedkov a programových prostriedkov, ktoré sú súčasťou informačného systému alebo informačnému systému poskytuje iný informačný systém
- (Toto netreba vedieť): Informačným systémom verejnej správy informačný systém v pôsobnosti povinnej osoby ako správcu informačného systému verejnej správy (ďalej len „správca“) podporujúci služby verejnej správy v záujme služby verejnej správy
- **Informačnou činnosťou** sa rozumie zhromažďovanie, získavanie, spracúvanie, sprístupňovanie, poskytovanie, prenos, ukladanie, archivácia a likvidácia údajov
- **číselníkom** je zoznam prístupných hodnôt údajového prvku, z ktorého sa hodnota preberá na základe definovaného kódu. Kódom môže byť aj textový reťazec.

- **Registrom** je evidencia údajom, ktorej obsahom sú údaje o objektoch evidencie, najmä o fyzických osobách a právnických osobách, veciach, právach a povinnostiach fyzických osôb, práv osôb a o súboroch priestorových údajov, vedená prostredníctvom informačných systémov verejnej správy
- **Referenčným údajom** je údaj registra, ktorý je vo vzťahu k objektu evidencie vedenému v registri jedinečný a využíva sa v ďalších informačných systémov verejnej správy. Základným registrom je centrálné vedený register, ktorý je zdrojom referenčných údajov
- **Ústredným portálom** verejnej správy je informačný systém verejnej správy na poskytovanie služieb a informácií povinnými osobami. Napr. autentifikácie, autorizácie, podpora používateľov, elektronická podateľňa, ...
- **Integrovaným obslužným miestom** je prístupový komponent a technologické rozhranie IS verejnej správy, ktoré slúži ako kontaktné miesto asistovanej komunikácie fyzickej osoby a právnickej osoby povinnou osobou pri poskytovaní elektronických služieb verejnej správy
- **Neverejnou časťou informačného systému** verejnej správy je časť informačného systému verejnej správy prístupná iba pre povinné osoby na základe autorizovaného prístupu v súlade s ich právomocami, právami a povinnosťami, ktoré sú ustanovené osobitnými predpismi
- **Službami** verejnej správy je výkon právomocí, práv a povinností povinných osôb, ktorých rozsah a spôsob výkonu ustanovujú predpisy
- **Elektronickou službou** verejnej správy je elektronická forma komunikácie s povinnými osobami pri vybavovaní podaní, oznámení, prístupe k informáciám a ich poskytovaní, alebo účasti verejnosti na správe verejných vecí
- **Národnou koncepciou** informatizácie verejnej správy je dokument definujúci najmä organizačné, technické a technologické nástroje a architektúru informačných systémov verejnej správy na celoštátnej úrovni
- **Govnetom** je vládna dátová sieť orgánov verejnej správy predstavujúcu časť integrovaného infraštruktúry, webovou stránkou...
- **Verejnými službami** činnosti povinnej osoby, ktorých rozsah a spôsob stanovuje osobitný predpis a ktorých výsledok možno použiť pri výkone služieb verejnej správy a služieb vo verejnom záujme
- **Webovou stránkou** je prístupové miesto prostredníctvom prehliadača a protokolov HTTP resp. HTTPS.

Povinné osoby

- a) ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy,

- b) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Úrad na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky, Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky, Poštový regulačný úrad, Úrad pre reguláciu sieťových odvetví a iné štátne orgány,
- c) obce a vyššie územné celky,
- d) Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky, Kancelária prezidenta Slovenskej republiky, Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky, Kancelária Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Kancelária Súdnej rady Slovenskej republiky, Kancelária verejného ochrancu práv, Ústav pamäti národa, Sociálna poisťovňa, zdravotné poisťovne, Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Slovenská televízia, Slovenský rozhlas, Rada pre vysielanie a retransmisiu,
- e) právnické osoby v zriaďovateľskej alebo zakladateľskej pôsobnosti povinných osôb uvedených v písmenách a) až d),
- f) komory regulovaných profesií a komory, na ktoré je prenesený výkon verejnej moci s povinným členstvom,
- g) fyzické osoby a iné právnické osoby, ako sú uvedené v písmene e), na ktoré je prenesený výkon verejnej moci alebo ktoré plnia úlohy na úseku preneseného výkonu štátnej správy podľa osobitného predpisu.

Povinné osoby

Za vytváranie, správu a rozvoj informačného systému verejnej správy zodpovedá povinná osoba, ktorá je správcom, zabezpečujúca výkon verejnej správy na určenom úseku verejnej správy podľa osobitného predpisu.

Povinné osoby ktoré sú správcami, sú povinné vypracovať a aktualizovať koncepciu rozvoja informačných systémov verejnej správy a v súčinnosti s príslušnými povinnými osobami ju predložiť Ministerstvu financií Slovenskej republiky.

Zabezpečujú plynulú, bezpečnú a spoľahlivú prevádzku informačných systémov verejnej správy ktoré sú v ich správe, vrátane organizačného, odborného a technického zabezpečenia

Zabezpečenie informačného systému verejnej správy proti zneužitiu, sprístupňovať verejnosti údaje informačného systému verejnej správy ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Zabezpečovať, aby bol informačný systém verejnej správy v súlade so štandardmi informačných systémov verejnej správy, spravovať príslušné základné registre a zabezpečiť ich zverejnenie podľa osobitných predpisov

Povinné poskytovať ministerstvu a Úradu vlády Slovenskej republiky prostredníctvom elektronickej služby verejnej správy vybrané údaje určené ministerstvom alebo Úradom vlády Slovenskej republiky o informačných systémov verejnej správy na účely štatistického spracovania

Koncepcia

- je dokument vypracovaný správcom pre ním spravované informačné systémy verejnej správy,
- definujúci najmä ciele, organizačné, technické a technologické nástroje a architektúru informačných systémov verejnej správy.
- Koncepciu predkladá správca ministerstvu na schválenie najneskôr šesť mesiacov pred uplynutím doby platnosti koncepcie. Ak je schválená Národná koncepcia informatizácie verejnej správy, správca je povinný predložiť koncepciu najneskôr do šiestich mesiacov po jej schválení. Ak sa Národná koncepcia informatizácie verejnej správy iba mení a dopĺňa, koncepciu v lehote podľa druhej vety predkladá iba správca, na ktorého sa táto zmena alebo doplnenie vzťahuje. Platnosť koncepcie je najviac štyri roky.

Ústredný portál

Ministerstvo ako správca ústredného portálu

- koordinuje tvorbu prepojenia databáz využívaných ústredným portálom,
- zabezpečuje prepojenie informačných systémov s ústredným portálom.

Úrad vlády Slovenskej republiky ako prevádzkovateľ ústredného portálu

- ako prevádzkovateľ zabezpečuje prevádzku a dostupnosť ústredného portálu,
- ako správca zabezpečuje správu, prevádzku a rozvoj Govnetu.“.

Ostatné povinné osoby

- majú povinnosť zabezpečiť tvorbu informačných zdrojov využívaných ústredným portálom a majú povinnosť zabezpečiť ich správnosť,
- majú povinnosť sprístupniť nimi poskytované elektronické služby verejnej správy prostredníctvom ústredného portálu

Povinnosti povinných osôb (aspoň 5 vedieť vymenovať)

- Vypracúvajú a aktualizujú koncepcie rozvoja informačných systémov, predkladajú ich Ministerstvu financií Slovenskej republiky na schválenie
- zabezpečujú plynulú, bezpečnú a spoľahlivú prevádzku informačných systémov verejnej správy
- zodpovedajú za zabezpečenie informačného systému proti zneužitiu
- sprístupňujú verejnosti údaje z informačných systémov verejnej správy, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak

- sprístupňujú alebo na požiadanie poskytujú bezplatne iným povinným osobám údaje z informačných systémov verejnej správy potrebné na ich činnosť, ak osobitný predpis neustanovuje inak
- zabezpečujú prevádzku informačných systémov verejnej správy vrátane organizačného, odborného a technického zabezpečenia
- **metodicky a administratívne spravujú príslušné centrálné registre a číselníky a zabezpečujú ich zverejnenie na internete**
- poskytovať súčinnosť ministerstvu pri výkone jeho právomocí ustanovených týmto zákonom,
- zabezpečovať, aby bol informačný systém verejnej správy v súlade so štandardmi informačných systémov
- spravovať príslušné základné registre a zabezpečiť ich zverejnenie podľa osobitných predpisov,
- poskytovať ministerstvu a Úradu vlády Slovenskej republiky prostredníctvom elektronickej služby verejnej správy vybrané údaje určené ministerstvom alebo Úradom vlády Slovenskej republiky o informačných systémoch verejnej správy na účely štatistického zisťovania.
- Povinné osoby, ktoré sú správcami, sú oprávnené poveriť fyzickú osobu alebo právnickú osobu prevádzkovaním informačného systému verejnej správy; tým nie sú dotknuté povinnosti správcu.

Vydávanie elektronického odpisu údajov z informačných systémov verejnej správy a výstupu z informačných systémov verejnej správy

- Z informačných systémov verejnej správy vydávajú povinné osoby, ktoré sú prevádzkovateľmi týchto systémov, na požiadanie
  - elektronický odpis údajov z informačných systémov verejnej správy
  - a výstup z informačných systémov verejnej správy

Štandardy

- Štandardom je súbor pravidiel spojených s vytváraním, rozvojom a využívaním informačného systému verejnej správy, ktorý obsahuje charakteristiky, metódy, postupy a podmienky, najmä pokiaľ ide o bezpečnosť a integrovateľnosť informačného systému verejnej správy.
- Štandardy musia byť otvorené a technologicky neutrálne
- Štandardy sa vzťahujú najmä na:
  - a) technické prostriedky
  - b) programové prostriedky
  - c) údaje, registre, číselníky

d) formáty výmeny údajov

Elektronický odpis

- je súhrn údajov z informačného systému verejnej správy v elektronickej podobe
- podpísaný zaručeným elektronickým podpisom povinnej osoby
- a opatrený časovou pečiatkou

Elektronický výstup

Je osvedčená listinná podoba elektronického odpisu, opatrená osvedčovacou doložkou. Výstup, ktorý obsahuje údaje zapísané do informačného systému verejnej správy na základe listín vydaných povinnými osobami v medziach ich právomocí, je verejnou listinou.

Výstup vydáva na požiadanie aj osvedčujúca osoba, ak to umožňujú technické podmienky na strane osvedčujúcej osoby alebo na strane povinnej osoby. Osvedčujúcimi osobami sú povinné osoby, ktoré osvedčujú podľa osobitných predpisov, ak im to umožňujú technické podmienky, a notári.

Povinnosti osvedčujúcej osoby

- **Osvedčujúca osoba je povinná**
  - zistiť totožnosť osoby žiadajúcej o vydanie výstupu
    - ak to vyplýva z osobitného predpisu
- **Osvedčujúca osoba je povinná** - zabezpečiť spracúvanie údajov a ich ochranu podľa osobitných predpisov
- **Osvedčujúca osoba je povinná**
  - vykonať všetky úkony potrebné na to, aby si overila, že elektronický odpis, pri ktorom má byť osvedčená zhoda s údajmi v informačnom systéme verejnej správy, je podpísaný zaručeným elektronickým podpisom povinnej osoby
  - že tento podpis je platný
  - po vykonaní týchto úkonov osvedčujúca osoba porovná listinnú podobu elektronického odpisu s elektronickým odpisom a v prípade zhody ju opatrí osvedčovacou doložkou
- viesť evidenciu vydaných výstupov, ktorá obsahuje najmä:
  - poradové číslo vydaného výstupu, pod ktorým je zapísaný v evidencii osvedčujúcej osoby,
  - dátum, hodinu, minútu a sekundu vytvorenia elektronického odpisu,

- dátum vyhotovenia osvedčovacej doložky,
- meno, priezvisko, rodné číslo alebo dátum narodenia osoby, ktorej totožnosť bola na účely vydania výstupu zistená vrátane spôsobu zistenia totožnosti, ak je zistenie totožnosti potrebné,
- identifikáciu informačného systému, z ktorého bol výstup vydaný,
- elektronický odpis, ktorý sa na účel vydania výstupu osvedčoval

Obsah osvedčujúcej doložky

Osvedčovacia doložka obsahuje

- meno, priezvisko, rodné číslo alebo dátum narodenia osoby, ktorej totožnosť bola na účely vydania výstupu zistená
- vrátane spôsobu zistenia totožnosti, ak je zistenie totožnosti potrebné,
- miesto a dátum vyhotovenia osvedčovacej doložky,
- poradové číslo vydaného výstupu, pod ktorým je zapísaný v evidencii osvedčujúcej osoby,
- počet listov a strán, ktoré výstup obsahuje,
- podpis osvedčujúcej osoby a odtlačok úradnej pečiatky